

การตายเนื่องจากพิษโลแต้นในสุนัข ๑ ราย

ม.ร.ว. ชนาญวัต เทวกุล สต.บ. น.ส. สุพิศ ถัมภ์รักษ์สัตว ภบ.

แผนกเภสัชวิทยา คณะสัตวแพทยศาสตร์ พญาไท พระนคร

เมื่อวันเสาร์ที่ ๑๗ มิถุนายน ค.ศ. ๑๙๓๐ น. นายและนาง Schmidt แห่งบริษัท East Asiatic Co. ได้นำทารกสุนัขผู้ สี่ขา และตัว พันธุ์ Spaniel ๑ ตัว มาให้ตรวจชันสูตร สาเหตุแห่งการตาย สุนัขตัวนี้.

ประวัติ เมื่อเวลา ๑๒.๓๐ น. คอนกัลย์มารับประทานอาหารกลางวัน ที่บ้านพบคนใช้ กำลังอาบ โลแต้นให้สุนัข พอราว ๑๓.๐๐ น. คนใช้มารายงานว่าสุนัขตายด้วยอาการปัจจุบัน สุนัขตัวนี้เคยอาบนำโลแต้นมาหลายครั้งแล้วและไม่เคยเป็นอะไร สุนัขตัวนี้ไม่ได้คิดวิตขึ้นของกินโรคสุนัขบ้าหรือโรคกลัวน้ำมาร่วมกว่ายี่ นานและอาหารมอเข้าและกลางวันก่อนอาบนำ สุนัขกินได้เป็นปรกติ อาการไม่แสดงว่าคร่ำฝืดปรกติ เจ้าของเกรงจะเป็นยาจึงขอให้ชันสูตรสาเหตุการตายและตรวจสมของตัว.

การตรวจทวาร ฝืนสุนัขเริ่มขึ้นเป็นฝืนแดงแล้ว สุนัขไม่ผอมโซ มีไขมันทั่วไป

อวัยวะทุกอย่างไม่แสดงผิดปกติมากมายเกินธรรมดา.

ไตเยื่อกระเพาะ เก็บ gastric content ได้ประมาณ ๒๐๐ ซีซี ลักษณะ ชัน ปนเม็ด สีคล้ายครีม เพื่อตรวจหา rotenone.

เบ็ดส่มอง ทักขีบริเวณ hippocampus ทำ impression smear กับ slides ๓ แผ่น รวมทั้งสิ้น ๓๖ รอย บั้มด้วย Seller's stain¹

ผล ๑. การตรวจด้วย กล้องจุลทรรศน์หา Nagri's bodies ไม่พบเลย.

๒. Gastric content ๑ ซีซี เมื่อเจือจางด้วยน้ำจนครบประมาณ ๒๐๐ ซีซี สามารถฆ่าลูกปลา ๓ ตัว ที่ตกขึ้นมาจากตู้ข้างคณะสัตวแพทยศาสตร์ได้ในเวลา ๒-๓ ชม.

๓. การตรวจทางเคมี หา rotenone โดยเขย่าและสกัดด้วย chloroform แยกน้ำยาที่ใช้สกัดด้วย separating funnel แบ่งมาประมาณ ๕ ซีซี เติม ๑๐% thymol ใน chloroform เท่าตัว เติม ๓ ซีซี ของ กรดทินประสิ่ว-กรดเกลือ (๑ ใน ๕๐๐) ปรากฏ

ได้สีเขียวน้ำเงิน^๒

โดยที่เราไม่มีเครื่องเทียบสี (colorimeter) จึงไม่สามารถหาจำนวน rotenone ที่งู สิ้น ใน กระเพาะ กับ ผง rotenone ที่สกัดไว้ แล้วช่วยการเทียบสีได้.

โดยที่ตรวจพบ rotenone ตามผลที่ได้ แสดงประกอบกับประวัติ มีได้แสดงบ่งไปใน โรคสุนัขบ้า จึงมีได้ทำการฉีดสมองผ่านหนูก่อไป เพื่อหาวิชา rabies.

สรุป ประวัติที่ข่งว่า ฮายโล่ตีน ตาย โดยข่งจูงิน อาหารและน้ำกินได้ในวันที่ตาย ก็เป็นอาการสำคัญที่ข่งว่าไม่เย็นบ้า เพราะ

สุนัขข่งก่อนตายจะกลืนน้ำ และอาหารไม่ได้ เนื่องจาก spasm of esophagus ประกอบกับการตรวจพบ rotenone ทางเคมี และฤทธิ์ทางเภสัชวิทยาแก่ปลาย่อม ลงความเห็นได้ ว่า สุนัขรายนี้ตายเพราะโล่ตีน.

เอกสาร

1. Anonymous: Oxford Looseleaves: Rabies. ด้วยความอนุเคราะห์ส่วนตัวจากนายแพทย์ สำเนียง บุญปณิชา พบ. สถานเสาวภา
2. Martindale: Extra - pharmacopoeia 1943 vol. II 163-165.

สาเหตุการจิกกันในลูกไก่และไก่ใหญ่ (Cannibalism) มีอยู่หลายประการ คือ

๑. จากสิ่งแวดล้อมต่างๆ เช่น กรงแคบเกินไป ใส่ไก่แน่น กรงต่ำมาก ไก่กระโดด.

๒. มีเหาและไรมาก.

๓. ขาดธาตุอาหารบางอย่าง (เกลือ, แมงกานีส, โปรรัน).

วิธีแก้ ต้องแก้สาเหตุโดยขยายกรง กำจัดเหาและไร เพิ่มธาตุอาหาร นอกจากนั้น นาย Kull ยังได้รายงานว่า อาการทดลองเพิ่ม แมงกานีสซัลเฟต และกระดูกป่น ผสมไปในอาหารได้ผลก็เป็นที่พอใจมาก.